

Přemyslovice | Detail mlýnu

Identifikační údaje

Adresa	Přemyslovice 150 798 51
Okres	Prostějov
Katalogové číslo	Burian 445
Katastrální území	Přemyslovice
GPS	49° 33' 13.8" 16° 57' 43.0"
Mapová značka	Holandský / Objekt s kompletní technologií
Poloha vůči obci	200 m S od Z části obce
Číslo kulturní památky	20951/7-5630 z r.1973 otevřít list NPÚ
Přístupnost	Přístupný po domluvě
Rok stavby	1884
Rok zániku	

Stručný popis

Historie tohoto větrného mlýna je zajímavá. První mlýn německého typu byl na toto místo přestěhován v roce 1841 z Jesence (cca 11 km), kde je připomínán již v roce 1777. V roce 1883 se rozhodl nový majitel přesunout mlýn bez rozebírání o 60 m z obecního na svůj pozemek. Přesun provedlo 55 mužů na válcových kládách. Mlynář Krečmer byl spokojen a chlapům dal putnu slivovice a sedm kop tvarůžků. Oslava však skončila špatně, neboť mlýn do rána kompletně vyhořel. Mlynáře to nezlomilo a již příští rok stál na stejném místě nový mlýn, tentokrát holandského typu o průměru 9 m a celkové výšce 11,1 m. Tento mlel s válečným omezením ještě v roce 1945. Potom mlýn zůstal bez provozu a zpustl. V roce 1956 byla za přispění památkářů opravena střecha (výměna 2800 šindelů) a zřejmě i nesprávně rekonstruovány perutě, které byly zhotoveny o tři metry kratší.

Přemyslovický mlýn je jedním z mála, který neprošel žádnými stavebními úpravami, takže objekt i vnitřní zařízení se zachovalo v naprosto původní podobě. Jehlanovitá střecha je kryta šindelem a posazena na kolejnici. Pomocí dvou rumpálu se dá otáčet proti větru. Hlavní hřídel je dlouhý 6,8 m a má průměr 69 cm. Palečné kolo má průměr 2,25 m a rekordních 152 zubů. Svislá hřídel je kovová. Kompletní dvě mlýnská složení v druhém podlaží jsou poháněna shora. Jedno přímo, druhé pomocí řemenového převodu. V přízemí je pěkná a zachovalá moučnice. Zařízení samozřejmě potřebuje údržbu, ale žádné části nehrozí zkáza. Dnes se Pavel Hajkr, nejmladší z mlynářského rodu Hrabalů, který vlastní mlýn již pět generací, snaží sehnat investora, s jehož pomocí by bylo možno mlýn zrenovovat a otevřít pro veřejnost. Národním památkovým ústavem bylo provedeno zaměření stávajícího stavu, byl proveden mykologický průzkum a navrhuta oprava omítek. V roce 2004 provedl majitel opravu vnitřních omítek a rekonstruoval podlahu v druhém patře. Přes zimu vyrobil a v létě 2005 osadil nové větrné kolo původní velikosti. Jsou předpoklady vybudovat v tomto výjimečně zachovalém mlýně privátní muzeum využití větrné energie. Zatím je mlýn přístupný pouze výjimečně po domluvě s majitelem.

Historie

Historie mlýna také obsahuje

Příjmení mlynářů působících na mlýně

- Pověst
 - Hajkr Pavel
 - Hradil Metoděj

Architektura

Stav nemovitosti

Dochován bez nežádoucích přestaveb

Typ

Holandský

Dominantní stavební konstrukce

Zděná - kamenná

Historické prvky

Exteriér

- Dveře
- Okna
- Schodiště
- Vikýř pro hřídél
- Dveře
- Natáčení (mlýna, střechy, turbíny)
- Schodiště

Parametry

Informace zpracované a platné k 01pm31Europe/Prague.f2017Wed, 01 Mar 2017 22:32:13 +010003pm31. Technologie

- Technologické vybavení**
- Existující obyčejné složení (Počet: 1)
 - Existující poloumělecké složení (Počet: 1)

Popis

technologického vybavení

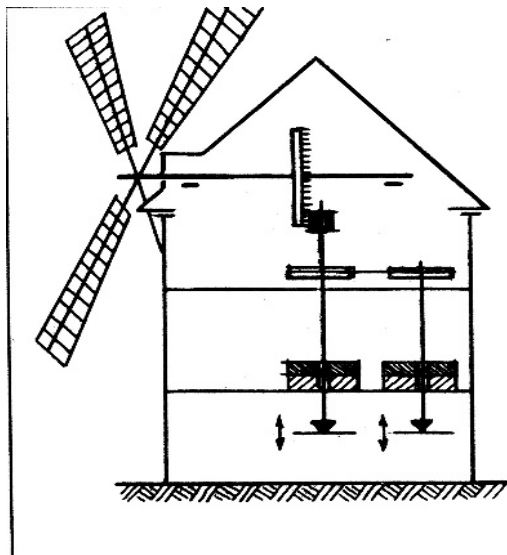
Technologické vybavení

Stopy po neexistující mlýnské technologii

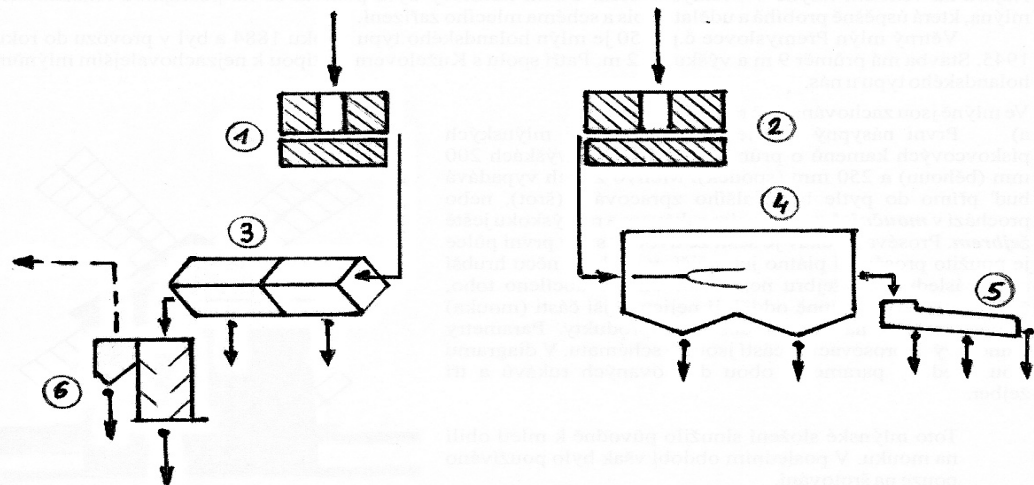
Doplňkový provoz

Doplňkový provoz - popis

- Historické prvky**
- aspiratér, tarár
 - mlecí kámen
 - francouzský kámen (Počet: 2)
 - moučná truhla
 - moučnice
 - násypný koš
 - natáčení perutí (Jak se natáčí: se střechou rumpály)
 - paleční kolo
 - převody
 - svislá hřídél (Kovová)
 - špičák (kamenné složení)
 - transmise s řemenicemi (převody palci, převody ozubením)
 - řemenice
 - větrné kolo (perutě rovné)
 - vodorovný hřídél - val
 - vysévač hranolový (Řemeslný)

Přemyslovice - diagram funkčního uspořádání

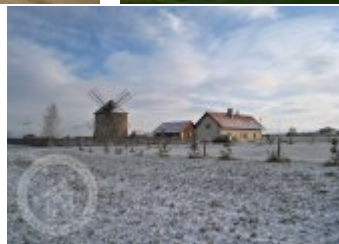
1. Francouzské kameny
běhoun průměr 800 mm, tloušťka 200 mm
spodek průměr 960 mm, tloušťka 300 mm
3. Čtyřboký hranolový vysévač
délka 1500 mm, 240 × 240 mm
síta: 14 / 14
6. Tarár
jednoduchý jednovětrový

2. Pískovcové kameny
běhoun průměr 1100 mm, tloušťka 200 mm
spodek průměr 1100 mm, tloušťka 250 mm
4. Moučnice s prosévacím rukávem
délka rukávu: 2050 mm, průměr 262 mm
síta: a) 120 / 85
b) 96 / 86
5. Žejbro
síta: a) 18 / 35
b) 30 / 72
c) 50 / 50

Informace zpracované a platné k 13pm28Europe/Prague.f2017Mon, 13 Feb 2017 22:32:13 +010002pm28. Literatura a prameny

Typ	Název	Místo vydání/uložení	Specifikace	Poznámky
Pramen	a	b	Název fondu: dKarton: eSignatura: f	c
Literatura	a	v		a
Literatura	g	v		a

ZajímavostiOstatníFotogalerieZákladní obrázky

Současné fotografie - objekt v krajině

Současné fotografie - technologické vybavení

Současné fotografie - interiér - detaily stavebných prvků

Současné fotografie - interiér

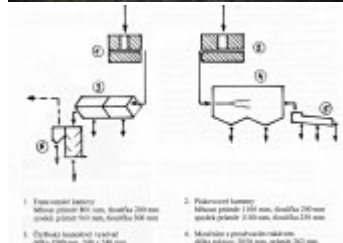
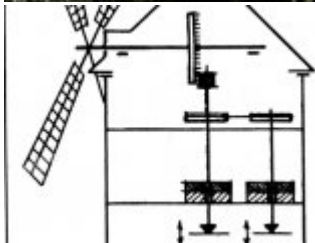
Listinné dokumenty, korespondence

Historické fotografie a pohlednice

Plány - stavební a konstrukční

- 1. Prázdňový ložisko
šířka polohy 80 mm, šířka 200 mm
šířka polohy 100 mm, šířka 100 mm
- 2. Pákový ložisko
šířka polohy 100 mm, šířka 200 mm
šířka polohy 100 mm, šířka 100 mm
- 3. Čtyřhrá ložisková tyčinka
délka 100 mm, průměr 10 mm
- 4. Měchová a poudňovací část
délka 100 mm, průměr 100 mm